

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 205/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. H., V., zastúpenej advokátom JUDr. I. V., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 340/2002 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaniach vedených pod sp. zn. 2 To 40/2002, sp. zn. 4 To 48/2003 a sp. zn. 4 To 15/2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2009 doručená sťažnosť J. H. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 340/2002 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 2 To 40/2002, sp. zn. 4 To 48/2003 a sp. zn. 4 To 15/2009.

Sťažovateľka okrem iného uviedla:

„Som účastníčkou konania vedenom na Okresnom súde v Humennom pod sp. zn. 4 T 340/02. V tomto konaní mám postavenie poškodenej. Predmetom konania je obžaloba Okresného prokurátora vo Vranove nad Topľou zo dňa 08. 01. 2001 sp. zn. Pv 952/00 na J. S. (...), za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005.

Trestné stíhanie v predmetnej veci bolo začaté dňa 26. 05. 2000 a dňa 26. 07. 2000 bolo za tento trestný čin J. S. vznesené obvinenie. Obžaloba na J. S. bola podaná Okresným prokurátorom v Humennom na Okresný súd vo Vranove nad Topľou dňa 15. 01. 2001. Ako poškodená v danej veci vystupuje J. H., vdova po nebohom manželovi (...). Poškodená si v tomto konaní zákonným spôsobom uplatnila náhradu škody vo výške 94.093,- Sk, o ktorej doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté.

V priebehu trestného konania na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou, kde bola pôvodne obžaloba podaná, bol dňa 09. 05. 2001 vydaný Trestný rozkaz, ktorý bol po odpore J. S. podanom dňa 18. 05. 2001 zrušený.

Od 03. 10. 2001 do 07. 12. 2001 boli vykonané hlavné pojednávania, kedy bol vydaný odsudzujúci rozsudok. Na základe odvolaní podaných obžalovaným a prokurátorom Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 27. 08. 2002 sp. zn. 2 To 40/02 rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zrušil a uznesením z toho istého dňa vec odňal tomuto súdu a na ďalšie konanie prikázal Okresnému súdu v Humennom.

Po prikázaní veci Okresnému súdu v Humennom bol po vykonaných hlavných pojednávaniach dňa 03. 12. 2002 vydaný druhý odsudzujúci rozsudok. Na základe odvolaní podaných obžalovaným a prokurátorom Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 31. 03. 2004 sp. zn. 4 To 48/03 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Uznesenie odvolacieho súdu bolo stranám doručené 01. 06. 2004.

Po zrušení rozsudku a vrátení věci na ďalšie konanie a rozhodnutie boli vykonané úkony trestného konania pribratím znalcov a znaleckého ústavu na vypracovanie znaleckých posudkov. Hlavné pojednávania boli odročené predovšetkým pre neprítomnosť znalcov. Po vypracovaní znaleckých posudkov boli hlavné pojednávania viackrát vytýčené a odročené.

Dňa 5. decembra 2008 podala sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu predsedovi Okresného súd Humenné sťažnosť na prietahy v konaní, ktorý ju listom z 2. januára 2009 považoval za neopodstatnenú.

Dňa 20. januára 2009 bol vynesený v poradí tretí rozsudok, ktorým súd podľa § 226 písm. c) Trestného poriadku účinného do 31. 12. 2005 oslobodil obžalovaného J. S. spod obžaloby a mňa ako poškodenú s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných. Po vyhlásení tohto rozsudku podal odvolanie prokurátor.

Na Krajskom súde v Prešove, kde je vec vedená pod sp. zn. 4 To 15/09, doposiaľ nebolo o odvolaní prokurátora rozhodnuté. Vec teda nie je doposiaľ právoplatne skončená.“

Kedže konanie nebolo právoplatne skončené ani napriek sťažnosti na prietahy v konaní z 5. decembra 2008 adresovanej predsedovi okresného súdu, sťažovateľka navrhla ústavnému súdu, aby vo veci rozhodol takto:

„Právo sťažovateľky na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Humenné vo veci sp. zn. 4 T 340/02 a Krajským súdom Prešov vo veciach sp. zn. 2 To 40/02, 4 To 48/03 a 4 To 15/09 porušené.

Ústavný súd prikazuje Krajskému súdu Prešov vo veci sp. zn. 4 To 15/09 ďalej konať bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- €, ktoré sú Okresný súd Humenné a Krajský súd Prešov povinní vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľka zároveň žiadala, aby jej ústavný súd priznal úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch.

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou, s jej prílohami a po overení aktuálneho stavu konania na krajskom súde dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je zjavne neopodstatnená, a v časti, v ktorej namieta postup krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 2 To 40/2002 a sp. zn. 4 To 48/2003, je podaná oneskorene.

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 340/2002

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti vychádzal zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu v nadväznosti na takto vymedzený účel označených práv vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravenému v čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte mohlo dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte mohla trvať (napr. m. m. II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07, IV. ÚS 263/08, I. ÚS 28/08).

Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako to vyplýva z jeho rozhodnutia o sťažnosti č. 16970/05 vo veci sťažovateľa Miroslava Mazureka proti Slovenskej republike.

Sťažovateľka okrem iného uviedla, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 T 340/2002 bol 20. januára 2009 vynesovaný rozsudok, ktorým súd podľa § 226 písm. c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 oslobodil obžalovaného spod obžaloby a sťažovateľku v procesnom postavení poškodenej odkázal s nárokom na náhradu škody na konanie v občianskoprávných veciach. Okresný prokurátor podal proti prvostupňovému rozsudku odvolanie, a vzhľadom na to je vec v rámci odvolacieho konania

vedená krajským súdom pod sp. zn. 4 To 15/2009. Predmetná trestná vec nebola dosiaľ právoplatne skončená.

Ústavný súd zistil, že spis okresného súdu sp. zn. 4 T 340/2002 bol spolu s odvolaním okresného prokurátora postúpený na rozhodnutie o opravnom prostriedku krajskému súdu 3. apríla 2009, pričom sťažnosť sťažovateľky namietajúca porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu bola ústavnému súdu doručená až 26. mája 2009, teda v čase, keď k porušovaniu označeného práva postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať.

Vydaním prvostupňového rozsudku a postúpením veci krajskému súdu okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd nemohol vykonávať, a preto možno posudzovať záležitosť so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní stavu právnej neistoty sťažovateľky skončila rozhodnutím vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Vo veci samej už okresný súd po doručení sťažnosti ústavnému súdu nemohol konať, pretože spis sa v tom čase nachádzal už na krajskom súde.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (26. mája 2009) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať sťažovateľkou označené základné právo.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 2 To 40/2002 a sp. zn. 4 To 48/2003

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia s'ťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie s'ťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo s'ťažnosti vyplýva, že konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 2 To 40/2002 bolo skončené uznesením krajského súdu z 27. augusta 2002 a konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 4 To 48/2003 bolo skončené uznesením krajského súdu z 30. marca 2004. Obidvomi uvedenými uzneseniami krajského súdu boli zrušené rozsudky okresného súdu a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že s'ťažnosť namietajúca porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v uvedených konaniach bola ústavnému súdu doručená 26. mája 2009, je zrejmé a nepochybné, že bola podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom o ústavnom súde.

Ústavný súd z týchto dôvodov s'ťažnosť v tejto časti odmietol pre oneskorenosť.

3. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 4 To 15/2009

Zjavná neopodstatnenosť s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa

namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05) uvažovať o zbytočných priet'ahoch.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti zohľadnil svoju doterajšiu judikatúru a konštatuje, že konanie na krajskom súde prebieha od 3. apríla 2009, pričom s'ťažnosť na porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v napadnutom konaní bola ústavnému súdu doručená 26. mája 2009. Ústavný súd je toho názoru, že doterajšia dĺžka predmetného súdneho konania v okolnostiach daného prípadu nie je takej povahy, aby v danom štádiu signalizovala akúkoľvek príčinnú súvislosť s namietaným porušením označeného základného práva.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol aj túto časť s'ťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože s'ťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v návrhu na rozhodnutie vo veci samej (petite s'ťažnosti) už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2009